NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN TRONG VIỆC CHUẨN BỊ CHO TRẺ 5 TUỔI SẴN SÀNG VÀO HỌC LỚP MỘT

NGUYỄN THỊ ÁNH NGUYỆT
Trường Đại học Tân Trào

Nhận bài ngày 10/4/2025. Sửa chữa xong 20/4/2025. Duyệt đăng 28/4/2025.

Abstract

Preparing 5-year-old children to be ready for first grade is a critical topic not only for preschools and families but also for the broader community. Why is it necessary to prepare? What should be prepared? How should it be done? These are the most frequently asked questions. This article focuses on analyzing and addressing these questions from an educator's perspective, providing readers with foundational insights into preparing 5-year-old children for a successful transition to first grade.

Keywords: *5-year-old children, school readiness, preparing children for first grade.*

1. Đặt vấn đề

Làm thế nào giúp trẻ mẫu giáo sẵn sàng cho những thách thức của chúng ở trường tiểu học và đạt được những tiến bộ đáng kể trong những năm đầu của cấp học này? Vấn đề đó đã nhận được nhiều sự quan tâm từ phía các chuyên gia, nhà khoa học ngay từ những ngày đầu thực hiện Chương trình giáo dục mầm non và cho đến nay, tầm quan trọng của nó đã tăng lên đáng kể, đặc biệt trong những năm gần đây khi ngày càng có nhiều nghiên cứu cho thấy thành tích của trẻ trong những năm đầu tiểu học có ảnh hưởng quan trọng đến thành công sau này của trẻ ở các cấp học tiếp theo và trong cuộc sống. Việc học tập ở trường tiểu học có nhiều khác biệt so với việc học ở trường mầm non, hằng năm theo nghi nhận có một số lượng lớn trẻ em gặp khó khăn trong việc thích nghi với trường tiểu học, điều này cho thấy vẫn còn rất nhiều trẻ chưa nhận được sự chuẩn bị đầy đủ cũng như chưa đạt được trạng thái "sẵn sàng" trước khi chúng vào trường tiểu học. Do đó, hiểu tầm quan trọng của việc chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi vào học lớp Một cũng như hiểu được cách trẻ nhỏ được chuẩn bị tốt nhất để vào và thành công ở trường tiểu học đã trở thành ưu tiên hàng đầu của các bậc phụ huynh, nhà giáo dục, nhà nhiên cứu và cả cộng đồng.

2. Vì sao cần chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một?

2.1. Tầm quan trọng của việc chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một

Cấp Tiểu học đòi hỏi những yêu cầu, kì vọng cao hơn và khó hơn về mọi mặt của sự phát triển so với cấp học mầm non, đặc biệt là về nhận thức, tư duy và xã hội. Thực tế có nhiều trẻ gặp khó khăn trong việc thích nghi với môi trường học tập mới và chúng bị coi là tụt hậu, khó hòa nhập với việc học tập và khó theo kịp các bạn cùng lớp, từ đó nhiều trẻ đã đánh mất động lực học tập và có kết quả học tập kém ở bậc Tiểu học. Một trong những nguyên nhân chính dẫn đến tình trạng trên là do trẻ thiếu sự chuẩn bị ở bậc học Mầm non. Trẻ không được chuẩn bị trước khi vào học lớp Một đồng nghĩa với việc trẻ không được đảm bảo một nền tảng đầy đủ về mọi mặt từ phát triển ngôn ngữ, tư duy, nhận thức và xã hội của trẻ. Khi vào lớp Một, trẻ mất nhiều thời gian hơn các bạn vì vừa phải xây dựng lại các kỹ năng cần thiết, vừa phải chạy đuổi theo các yêu cầu cao hơn từ chương trình học của lớp học, nhà trường. Điều này vô tình tạo cho trẻ những áp lực nặng nề khiến trẻ cảm thấy mệt mỏi, chán nản, tự ti, rối loạn cảm xúc dưới dạng giảm lòng tự trọng và động lực, rối loạn hành vi dẫn đến kết quả học tập ngày càng giảm sút. Ngược lại, những trẻ được chuẩn bị chu đáo về mọi mặt trước khi vào học lớp Một sẽ thuận lợi hơn rất

Email: anhnguyetk61gdmn@gmail.com

nhiều trong qua trình thích nghi với môi trường học tập mới. Chúng tự tin, ham học hỏi, dễ dàng giao tiếp và thiết lập mối quan hệ với bạn bè, thầy cô giáo và mọi người xung quanh, từ đó thúc đẩy những trạng thái cảm xúc tích cực dành cho việc học của trẻ. Tất cả những điều này trở thành nền tảng vững chắc cho những thành công trong tương lai của trẻ.

2.2. Sự thay đổi hoạt động chủ đạo của trẻ khi bước vào lớp Một

Ở lứa tuổi mẫu giáo, hoạt động chủ đạo của trẻ là hoạt động vui chơi mà trung tâm là trò chơi đóng vai, hoạt động này đã làm thay đổi về chất và tạo ra những nét tâm lý mới đặc trưng cho lứa tuổi mẫu giáo. Vui chơi được xem như phương tiện hiệu quả giúp trẻ lĩnh hội tri thức và phát triển nhân cách toàn diện, với phương châm học mà chơi - chơi mà học khiến cho hoạt động vui chơi và học tập chưa có ranh giới rõ ràng. Trẻ học thông qua vui chơi, nhiệm vụ học tập được giải quyết như một nhiệm vụ chơi nhẹ nhàng và vui vẻ. Đồng thời trong khi chơi, trẻ phải vận dụng những kiến thức đã học để giải quyết các nhiệm vụ chơi, các tình huống, vấn đề phát sinh trong trò chơi, ngược lại trò chơi cũng làm xuất hiện những động cơ học tập, đòi hỏi trẻ phải tìm tòi, khám phá những điều mới để duy trì trò chơi, làm cho trò chơi trở nên sinh động và hấp dẫn [1].

Bước vào trường tiểu học, hoạt động vui chơi không còn là hoạt động chủ đạo mà được thay thế bằng hoạt động học tập. Hoạt động học tập ở trường tiểu học là hoạt động nghiêm túc, với mục đích là giúp người học tiếp thu và nắm vững được hệ thống những đơn vị kiến thức cơ bản, những kĩ năng khái quát làm cơ sở cho sự phát triển năng lực tư duy sáng tạo ở các em. Môi trường học tập, nội dung hoạt động học tập làm nảy sinh những yêu cầu mới với học sinh tiểu học, các em phải chấp hành những nội quy học tập, kỉ luật trong lớp học,…Sự thay đổi hoạt động chủ đạo từ hoạt động vui chơi chuyển sang hoạt động học tập là một sự thay đổi có ý nghĩa vô cùng to lớn với trẻ. Đây được xem như một bước ngoặt lớn trong cuộc đời của trẻ, do vậy, việc đàm phán và chuyển đổi thành công trong giai đoạn này được ghi nhận là dấu hiệu cho thấy thành công học tập tích cực trong tương lai.

2.3. Sự thay đổi mối quan hệ của trẻ với giáo viên trong trường học

Ở trường mầm non, cô giáo được ví như "người mẹ thứ hai" của trẻ theo đúng nghĩa đen. Với vai trò là người chăm sóc trẻ, giáo viên mầm non (GVMN) chăm sóc bữa ăn, giấc ngủ, vệ sinh cá nhân cho trẻ,… Với vai trò là nhà giáo dục, GVMN dạy trẻ những kiến thức, kĩ năng cần thiết cho cuộc sống. Với vai trò là người bạn, người đồng hành cùng trẻ mỗi ngày, GVMN lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của trẻ, chia sẻ, đồng cảm, khuyến kích, động viên trẻ. Mối quan hệ giữa cô giáo và trẻ không chỉ là mối quan hệ giữa người dạy - người học mà đồng thời cũng là mối quan hệ thân thiết, tình cảm như mẹ - con.

Nếu như ở trường mầm non, hàng ngày đến trường trẻ cùng học, cùng chơi, mọi hoạt động của trẻ đều có sự góp mặt và hỗ trợ của GV chủ nhiệm thì ở trường tiểu học, trẻ được học tập với nhiều môn học, hoạt động khác nhau, mỗi môn học, hoạt động lại do một GV phụ trách. Hơn nữa, học sinh tiểu học đã có kĩ năng tự phục vụ tốt, có ý thức về bản thân nên sự tham gia của GV với vai trò là người chăm sóc đã giảm đi đáng kể. Thay vào đó GV tiểu học chú trọng hơn đến việc truyền đạt tri thức, tạo hứng thú, động cơ học tập cho trẻ thông qua sự đa dạng, phong phú trong bài giảng của mình, GV đồng hành cùng học sinh, lắng nghe, chia sẻ, giúp đỡ học sinh.

2.4. Đáp ứng nhu cầu liên thông Chương trình giáo dục phổ thông

Điều 23 của Luật Giáo dục 2019 nêu rõ: Giáo dục mầm non (GDMN) nhằm phát triển toàn diện trẻ em về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, hình thành yếu tố đầu tiên của nhân cách, chuẩn bị cho trẻ em vào học lớp Một. Đồng thời, tại Khoản 1, Điều 24 Luật Giáo dục yêu cầu về nội dung, phương pháp GDMN cũng nhấn mạnh đến việc chuyển tiếp cho trẻ từ mầm non lên tiểu học: "Nội dung GDMN phải bảo đảm phù hợp với sự phát triển tâm sinh lý của trẻ em; hài hòa giữa bảo vệ, chăm sóc, nuôi dưỡng với giáo dục trẻ em; phát triển toàn diện về thể chất, tình cảm, kỹ năng xã hội, trí tuệ, thẩm mỹ; tôn trọng sự khác biệt; phù hợp với các độ tuổi và liên thông với giáo dục tiểu học" [2]. Như vậy việc chuẩn bị cho trẻ sẵn sàng vào lớp Một là một trong những mục tiêu quan trọng của GDMN, đảm bảo mục tiêu này sẽ đáp ứng được yêu cầu liên thông Chương trình giáo dục phổ thông.

3. Những vấn đề cơ bản trong việc chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một

3.1. Một số yêu cầu chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một

- Không dạy trước chương trình lớp Một: Xung quanh việc dạy trước chương trình lớp Một cho trẻ 5 tuổi vẫn còn nhiều ý kiến trái chiều. Tại các thành phố lớn, nơi có trình độ dân trí cao, việc dạy trước chương trình lớp Một được một bộ phận lớn phụ huynh đồng tình, họ cho con em mình tham gia các lớp tiền tiểu học, tại các lớp học này trẻ được dạy làm toán, đánh vần, viết chữ như học sinh tiểu học và các bậc phụ huynh quan niệm nếu không cho con học trước thì con sẽ không thể theo kịp các bạn ở trường tiểu học. Tuy nhiên, người ta cũng nhận thấy hệ quả của việc dạy trước chương trình lớp Một, một số trẻ tỏ ra chủ quan, chán nản, mất đi động cơ, hứng thú trong học tập, những kiến thức mà GV tiểu học cung cấp, những bài giảng của cô không còn là mới với trẻ bởi chúng đều đã nắm được thông qua việc học trước chương trình. Dần dần trẻ trở nên thụ động hơn, mất niềm vui trong học tập, kết quả học tập giảm sút. Việc cho trẻ học trước chương trình lớp 1, khi các bộ phận chức năng của cơ thể chưa được hoàn thiện đầy đủ như hệ thần kinh phát triển chưa toàn diện, hệ thống cơ - khớp, xương tay còn yếu, khả năng chịu đựng của thị giác khi phải tập trung nhìn chưa được bền, thời gian trẻ có thể tập trung vào thực hiện một nhiệm vụ cụ thể còn quá ngắn,... dễ dẫn đến căng thẳng, mệt mỏi, ảnh hưởng không tốt đến quá trình phát triển tâm - sinh lý của trẻ sau này. Hơn thế nữa, GV phổ thông được đào tạo bài bản, họ có kiến thức chuyên môn, kĩ năng cũng như phương pháp sư phạm để làm việc có hiệu quả với học sinh phổ thông hơn là GVMN, do vậy việc dạy chương trình lớp Một do các GV tiểu học phụ trách sẽ mạng lại chất lượng và hiệu quả hơn.

- Chuẩn bị toàn diện cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một: Chuẩn bị cho trẻ có đủ điều kiện về sức khỏe, trí tuệ và tình cảm đạo đức xã hội, tạo cho trẻ có lòng mong mỏi, khát khao được đi học lớp Một, giúp trẻ gặp thuận lợi, có nhiều cơ hội học tập trong hiện tại cũng như tương lai, giúp trẻ dễ thích ứng và hòa nhập với môi trường mới ở phổ thông.

- Thực hiện tốt Chương trình GDMN: Đây là một trong số những yêu cầu cơ bản, cốt lõi giúp trẻ có nền tảng vững chắc trước khi bước vào trường phổ thông. Chương trình GDMN đảm bảo cho trẻ phát triển hài hòa về thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm đạo đức xã hội và thẩm mĩ; cung cấp cho trẻ những kiến thức cơ bản về khoa học, tự nhiên, xã hội,… đây là những kiến thức sơ đẳng, tiền khoa học phù hợp với đặc điểm phát triển tâm - sinh lí cũng như đặc điểm nhận thức của trẻ. Tất cả những điều này sẽ là tiền đề, cơ sở cho việc tiếp thu những kiến thức khó hơn, phức tạp hơn ở giai đoạn sau.

- Phối hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường: Trường mầm non và gia đình phải có sự thống nhất với nhau trong quan điểm chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một. Trường mầm non tuyên truyền, tư vấn cho phụ huynh những kiến thức cần thiết, hướng dẫn phụ huynh chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một theo khoa học; phụ huynh có trách nhiệm phối hợp với nhà trường chuẩn bị cho trẻ những điều kiện tốt nhất về sức khỏe, trí tuệ, tâm thế trước khi vào học lớp Một.

3.2. Nội dung chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một

3.2.1. Giúp trẻ phát triển toàn diện về thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm, kĩ năng xã hội và thẩm mĩ

Phát triển thể chất: Trẻ có sức khỏe đảm bảo tham gia vào các hoạt động hàng ngày; Trẻ có thể kiểm soát, phối hợp và giữ thăng bằng khi thực hiện vận động; Trẻ biết và có thể thực hành vệ sinh, dinh dưỡng; Trẻ thể hiện trách nhiệm giữ an toàn cho bản thân và cho người khác.

Phát triển nhận thức: Thể hiện hiểu biết và thực hiện hành động liên quan đến số, đếm và đo; Xác định được hình dạng, quy tắc sắp xếp, định hướng trong không gian và thời gian; Thể hiện hiểu biết và thực hiện hành động khám phá khoa học; Thể hiện hiểu biết và thực hiện hành động phù hợp với một số thiết bị công nghệ; Trẻ có tư duy phản biện, bước đầu có kĩ năng giải quyết vấn đề trong hoạt động nhận thức.

Phát triển ngôn ngữ và giao tiếp: Trẻ sử dụng ngôn ngữ trong giao tiếp; phát triển ngôn ngữ nói mạch lạc; trẻ thể hiện ngôn ngữ sáng tạo; trẻ nhận biết về ngữ âm; Nhận biết và thể hiện hứng thú với việc đọc.

Phát triển tình cảm, kĩ năng xã hội: Trẻ có nhận thức và thể hiện thái độ đối với bản thân; Có thể quản lý cảm xúc và thể hiện trách nhiệm với người khác; Hiểu và đáp lại cảm xúc của người khác; Trẻ biết ứng xử phù hợp; thể hiện sự trung thực trong giáo tiếp và ứng xử với người khác.

Phát triển thẩm mĩ: Trẻ thể hiện khả năng cảm thụ cái đẹp trong thiên nhiên, nghệ thuật và cuộc sống; Sử dụng nghệ thuật để thể hiện sự sáng tạo của bản thân.

3.2.2. Giúp trẻ có tâm thế sẵn sàng vào học lớp Một

Giáo dục cho trẻ có lòng khát khao, mong mỏi được đi học lớp Một. Khi trẻ thích được đi học lớp Một, trẻ sẽ luôn có tâm trạng mong đợi, thái độ phấn khởi, hào hứng với việc đi học. Điều này giúp trẻ có được sự chủ động, tích cực với việc học và từ đó trẻ sẽ tiếp cận cái mới dễ dàng hơn.

Giáo dục trẻ có lòng mong muốn được trở thành học sinh lớp Một, được học tập ở trường tiểu học.

Tập cho trẻ có kĩ năng cầm bút và ngồi học đúng tư thế.

Tập cho trẻ một số kĩ năng làm việc với sách vở, đồ dùng học tập (biết giở sách, vở đúng cách, biết sử dụng và giữ gìn đồ dùng học tập).

3.3. Phương pháp, hình thức chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một

Phương pháp chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một: Phối hợp linh hoạt các phương pháp giáo dục như trực quan, dùng lời, thực hành trải nghiệm, luyện tập, động viên khuyến khích trẻ, đánh giá,… trong đó chú trọng phương pháp thực hành, trải nghiệm thông qua các hình thức khác nhau.

Hình thức chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một: Thông qua các hoạt động giáo dục và các hoạt động trong chế độ sinh hoạt hằng ngày của trẻ ở trường mầm non; Mở các lớp bồi dưỡng chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một (đối với những trẻ chưa học qua lớp mẫu giáo ở vùng sâu, vùng xa); Phối hợp chặt chẽ giữa gia đình và nhà trường; Phối hợp chặt chẽ giữa trường mầm non và trường tiểu học trong công tác chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một.

3.4. Vai trò của các lực lượng tham gia vào việc chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một

Chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào lọc lớp Một được xem là trách nhiệm chung của nhà trường, các cấu trúc hỗ trợ trong cộng đồng và cha mẹ/người chăm sóc cùng nhau làm việc để đảm bảo trẻ chuyển tiếp thành công vào trường phổ thông và đạt được thành tích trong trường phổ thông.

3.4.1. Về phía trường mầm non, giáo viên mầm non

Trường mầm non cần đảm bảo các điều kiện cơ bản về nguồn lực, cơ sở vật chất, trang thiết bị, các chính sách hỗ trợ,… đảm bảo môi trường học tập lành mạnh, chế độ dinh dưỡng, chế độ sinh hoạt phù hợp và hiệu quả cho trẻ. Cần thể hiện rõ quan điểm trong việc chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một; có kế hoạch cụ thể, sự chỉ đạo thống nhất trong việc chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một; Tổ chức tập huấn, hướng dẫn GVMN các nội dung chuẩn bị, phương pháp và hình thức chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một; Tổ chức giám sát và đánh gia hiệu quả việc chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một. Tuyên truyền cho cha mẹ và cộng đồng hiểu được tầm quan trong của việc chuẩn bị cho trẻ sẵn sàng vào học lớp Một, Phối hợp chặt chẽ với gia đình trẻ trong công tác chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một. Giáo viên mầm non là người trực tiếp tham gia các hoạt động hằng ngày cùng trẻ ở trường mầm non, do vậy GVMN cần nắm được đặc điểm phát triển tâm - sinh lí của độ tuổi, nắm được đặc điểm cá nhân của từng trẻ để lựa chọn nội dung, phương pháp, hình thức tác động phù hợp. Tổ chức đa dạng các hoạt động dưới nhiều hình thức khác nhau nhằm hình thành cho trẻ hệ thống kiến thức, kĩ năng và những kinh nghiệm cần thiết cho cuộc sống của trẻ và chuẩn bị cho trẻ vào lớp Một.

3.4.2. Về phía trẻ

Dù trong bất kì hoạt động nào, hoạt động học tập, hoạt động vui chơi hay trong hoạt động chuẩn bị vào lớp Một thì bản thân trẻ luôn phải là trung tâm của hoạt động ấy. Trẻ là chủ thể tích cực, chủ động, tự giác tham gia các hoạt động để lĩnh hội tri thức, kĩ năng cần thiết cho hoạt động học tập trong tương lai.

3.4.3. Về phía gia đình

Gia đình mà cụ thể là cha mẹ/người chăm sóc cần có nhận thức về tầm quan trọng của việc chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một; cần hiểu biết về sự phát triển cụ thể của con mình, đặc biệt cha mẹ/người chăm sóc của trẻ 5 tuổi cần có kiến thức về các mốc phát triển và các tiêu chí phát triển dự kiến cần thiết để trẻ chuyển tiếp suôn sẻ sang trường tiểu học. Cha mẹ/người chăm sóc là những người tham gia trực tiếp cùng trẻ vào các hoạt động hàng ngày nên họ được coi là nguồn thông tin tốt nhất về các

kỹ năng thể chất, kỹ năng xã hội, cảm xúc và sự tham gia vào các nhiệm vụ của trẻ, tất cả đều quan trọng trong việc xác định hiệu quả học tập khi đi học lớp Một của trẻ. Vì vậy, khi gia đình và nhà trường phối hợp cùng nhau trong quá trình chuyển tiếp sẽ giúp trẻ vượt qua những khó khăn về tình cảm và những vấn đề liên quan đến kĩ năng xã hội. Hơn nữa, khi quan điểm và kiến thức của cha mẹ/người chăm sóc được coi trọng và kết hợp vào các hoạt động thực hành chuyển tiếp có thể giúp phụ huynh và GV hiểu nhau hơn, hỗ trợ GV hiểu biết về kinh nghiệm, điểm mạnh và nhu cầu trước đây của trẻ [3].

3.4.4. Về phía cộng đồng

Chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào lớp Một không chỉ là trách nhiệm của gia đình, nhà trường mà còn là trách nhiệm của cả cộng đồng. Tùy tính chất, tiềm năng, tùy chức năng và nhiệm vụ của mỗi tổ chức sẽ có sự đóng góp, phối hợp tương ứng. Các lực lượng xã hội tham gia vào công tác chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một có thể kể đến như: Các tổ chức chính quyền (các đơn vị quân đội giúp nhà trường giáo dục quân sự và quốc phòng, kết hợp với Hội Cựu chiến binh giáo dục truyền thống quân đội, truyền thống của các lực lượng vũ trang, về lịch sử, lối sống, kỷ cương, đạo đức; Lực lượng Công an, tư pháp, tòa án giảng dạy cho học sinh về luật pháp, về quyền lợi và nghĩa vụ công dân, về nếp sống cộng đồng, sinh hoạt lành mạnh; Các ngành Văn hóa - Thông tin, thể dục thể thao tham gia giáo dục thể chất, giáo dục văn hóa thẩm mỹ cho học sinh qua các hoạt động văn hóa, truyền thanh, triển lãm, tham quan, du lịch, vui chơi, giải trí, tập luyện và thi đấu thể dục thể thao; Ngành Y tế chăm lo và giáo dục sức khỏe cho GV, học sinh tại địa phương,...); các tổ chức quần chúng, văn hóa, xã hội (Đoàn Thanh niên ở địa phương; Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam; Các tổ chức xã hội và cơ quan văn hóa, khoa học khác như Hội Cha mẹ học sinh, Hội Cựu chiến binh, Hội Bảo trợ học đường, Hội Khuyến học, các tổ chức tôn giáo, tổ chức phi chính); Các tổ chức, cơ sở sản xuất, kinh doanh, dịch vụ ở địa phương,…

4. Kết luận

Chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một là bước chuẩn bị then chốt, đặt nền móng cho những thành công trong giai đoạn tiểu học cũng như các cấp học tiếp theo trong tương lai. Đây là giai đoạn quan trọng đánh dấu sự chuyển tiếp giữa hai cấp học, do vậy nếu trẻ được chuẩn bị chu đáo cả về sức khỏe, nhận thức cùng với một tâm thế sẵn sàng sẽ giúp trẻ tự tin, mạnh dạn, dễ dàng thích nghi với môi trường học tập mới và đạt được những thành công nhất định. Ngược lại, nếu trẻ không được chuẩn bị chu đáo và đầy đủ sẽ rất khó khăn cho trẻ trong việc thích nghi với môi trường học tập mới, tệ hơn là trẻ có thể cảm thấy tự ti, rối loạn cảm xúc, lo âu, ảnh hưởng đến hành vi cũng như kết quả học tập của trẻ. Mặt khác, nếu bắt trẻ học trước chương trình lớp Một sẽ vô tình tạo cho trẻ áp lực học tập từ sớm, ảnh hưởng đến tâm lí trẻ, khiến trẻ mất đi hứng thú học tập với những bài học ở trường tiểu học và sinh ra tâm lí chủ quan, không chịu cố gắng trong học tập. Vì vậy, phụ huynh, cộng đồng cần hiểu và nhận thức được tầm quan trọng cũng như cách thức chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng đi học, cần phối hợp chặt chẽ và tạo điều kiện thuận lợi để cùng với trường mầm non tổ chức tốt công tác chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào học lớp Một.

Chú thích

(*) Nghiên cứu này được hỗ trợ bởi Trường Đại học Tân Trào, Tuyên Quang, Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

[1] Nguyễn Thị Hòa (2014), *Giáo trình Giáo dục học mầm non*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

[2] Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục*, Luật số 43/2019/QH14, ngày 14/6/2019.

[3] Marie Hirst - Noni Jervis - Karen Visagie - Victor Sojo - Sarah Cavanagh (2011), *Transition to primary school: A review of literature (Chuyển tiếp lên trường tiểu học: Tổng quan tài liệu),* Kids Matter, Australia.

[4] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Thông tư số 01/VBHN-BGDĐT, ngày 13/4/2021 ban hành Chương trình Giáo dục mầm non.*

[5] Nguyễn Thị Thúy Liễu, Nguyễn Thị Cẩm Bích (2022), *Cơ sở lí luận về sự tham gia của gia đình trong chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào lớp Một*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, tập 18, số 7.

[6] Patricia Ann De Witt, Kirsten Du Toit, Denise Franzsen (2020), *Parents and caregivers knowledge of school readiness for children admitted to Grade R and Grade 1 (Kiến thức của phụ huynh và người chăm sóc về việc sẵn sàng đi học của trẻ được nhận vào Lớp R và Lớp 1)*, South African Journal of Occupational Therapy (Tạp chí Trị liệu Nghề nghiệp Nam Phi), Vol. 50 No. 1 Pretoria Apr.